

Hjørring, 31. maj 2016

Hjørring Kommune, Teknik- og Miljøområdet

FBLs kommentarer til høringsmaterialet om naturpolitik

Foreningen tager de emner af naturpolitikken op, som ligger inden for foreningens formål, som er *at arbejde for at fremme bygnings- og landskabskultur i Hjørring Kommune. Dette sker bl.a. ved at indgå som en aktiv medspiller i alle forhold omkring bygnings- og landskabskultur, at samarbejde med myndigheder herom, og at sikre og udvikle den lokale identitet gennem bevaring af autentiske kulturmiljøer til glæde for lokalbefolkning og turister.*

Naturpolitikken materiale er opdelt i 4 visioner, som kan kommenteres digitalt, hvilket foreningen vil gøre. FBL har dog disse overordnede betragtninger:

Indholdet i politikken er ambitiøst og fortjener ros, forudsat at vi i de kommende år løbende vil kunne konstatere, i hvilket omfang visionerne omsættes til konkrete tiltag. Kommunen agter at evaluere naturpolitikken hvert fjerde år i forbindelse med Kommuneplanen. FBL vil foreslå, at der fremlægges en årlig opgørelse over Kommunens grønne tiltag i det forløbne år forud for hvert års Naturmøde eller på Kommunens stand på Naturmødet, uanset at Naturmødet har et andet fokus og henvender sig til hele landet. FBL foreslår at Kommunen i sin naturpolitik uddyber handleplanerne og beslutter sig for årlige opgørelser af naturindsatsen.

Efter afholdelsen af dette års Naturmøde kan vi konstatere, at mødet overvejende handlede om biodiversitet og truede arter, og der blev i debatterne skelnet mellem de nødvendige overordnede landsdækkende tiltag, og de tiltag, som de lokale politikere kan gøre noget ved.

Kommunen skriver i sin naturpolitik, at naturbegrebet her favner både den vilde upåvirkede natur (som ikke findes mange steder) og den mere påvirkede natur. Det ligger ikke inden for FBLs formål at diskutere arbejdet for at fremme biodiversitet i biologernes forstand. Vi påpeger, at naturkvalitet ikke kun måles på hvordan ansvarsarterne har det, men også på, hvordan mennesker oplever naturen i deres nære omgivelser og hvordan de grønne tiltag understøtter menneskers trivsel.

Derfor finder FBL at Kommunen bør udforme flere visioner for hverdagsnaturen tæt på mennesker, og dermed for byernes grønne indhold og rekreative og naturmæssige kvaliteter, og for landskaberne, både de forholdsvis urørte landskaber og kulturlandskabet.

VISION 1

FBL vil gerne bringe foreningens faglige viden ind i samarbejdet om naturpolitik og bidrage til at udforme en handlingsplan for en træpolitik indeholdende træregistrering, drift og pleje, beskyttelse, og planlægning.

Det glæder os, at Kommunen vil skabe en fælles kultur, hvor naturen bliver tænkt ind i diverse projekter. Vi mener, at der i alle planforslag i landzone, byzone og sommerhusområder skal foretages en aktiv stillingtagen til planområdets naturværdier og – potentialer. Foreningens fokus er på træplantninger, både de gamle værdifulde træer, som er vigtige på grund af deres æstetik og værdi for biodiversiteten, men også eksisterende og kommende nyere træplantninger, som vokser sig mere og mere værdifulde.

Nye træer skal etableres efter principperne om 'rette træ på rette sted'. – Der bør planlægges for træplantninger ved indfaldsveje til hovedby, områdebyer og lokalbyer. I lokalplanforslag og vejplaner skal muligheden for træplantning vurderes som et fast punkt. Ligeledes registreres planområdernes værdifulde træer, som skal søges indtænkt i det aktuelle projekt.

VISION 2

FBL støtter Kommunens intension om at bringe hverdagsnaturen frem i lyset, og vi bakker op om betragtningerne i punkt 2.1.4 om registrering og beskyttelse af bevaringsværdige træer og i punkt 2.2.4 om at udvide og udvikle de kommunale grønne områder til gavn for livskvalitet og sundhed for alle grupper, også dårligt gående og svagtseende. Et fint eksempel er den aktuelle rejsning af rekreativ skov ved Højene.

FBL bakker ligeledes op om punkt 2.3.3, hvor Kommunen vil skabe opmærksomhed om de nære naturoplevelser ved naturvejledning og kampagner. De nævnte eksempler på kampagner foreslår vi suppleret med ”Træer – byens lunger” eller ”Træer – en voksende glæde”. Vi skal i denne forbindelse opfordre til øget variation i anvendte træarter ved Kommunens træplantninger.

VISION 3

Kommunen vil være et *”forbillede i den måde, de kommunale naturarealer og grønne områder forvaltes på. Ressourcerne prioriteres til gavn for den biologiske mangfoldighed.”* Her ser FBL meget gerne visionen udvidet med ordene *”og menneskers trivsel”!*

Vi foreslår, at Kommunen giver en klar definition på, hvad der menes med *”kommunale naturarealer og grønne områder”*, således at ikke blot kommunale skove og naturbeskyttede arealer, men også byernes grønne islæt af rekreative områder og af træer m.v. på kommunale arealer omfattes af visionerne. Formidling af naturplejen, f.eks. bevarelse af dødt ved i skove og parker eller fældning af risikotræer, er vigtig.

VISION 4

I punkt 4.2.1. vil man indarbejde naturen som et positivt element i lokalplaner og byfornyelse.

Eksemplet, der nævnes, er at give nogle beboelsesområder en karakter af vild natur i form af blomsterenge i stedet for græsplæner.

FBL vil opfordre til, at Kommunens forsøg på at styre driften af de grønne arealer i mere artsrig og varieret retning ikke må medføre tilsidesættelse af arealernes rekreative funktioner og kulturskabte værdier, og det må ikke betyde ringe pleje, såsom at ammetræer ikke fjernes rettidigt og lignende. ”Karakter af vild natur” kan ikke ses som et ressourcebesparende tiltag. Brug af en bred palet af tiltag sikrer efter FBLs mening bedst artsvariation og rekreativ trivsel.

FBL vil med interesse følge Kommunens forsøg med landsbyomdannelse og grøn profilering af udvalgte mindre byer.

Som anført i brevets indledning, arbejder FBL med både bygnings- og landskabskulturelle spørgsmål. Naturpolitikken berører naturligvis først og fremmest den landskabskulturelle side af foreningens virke, men her til sidst i brevet vil vi gerne gøre opmærksom på, at man i forslaget kan finde god inspiration til også at formulere en politik for bygningsarven. Vi vil nævne to konkrete initiativer i naturpolitikens vision 3, som kunne være til inspiration i bygningskulturelt regi – med eller uden en bredere formuleret politik for området.

Ifølge punkt 3.2.2 vil man oprette en naturfond, som skal hjælpe til ”at skabe større naturområder og genoprette den naturlige dynamik”. På tilsvarende vis kan man etablere en byfond, der bl.a. yder favorable lån til ejere af bevaringsværdige bygninger, så de mest optimale løsninger kan vælges i forbindelse med ombygning og vedligehold, og kvaliteten af det samlede bymiljø højnes. Der kunne også tænkes andre aspekter ind i sådan en fonds virke. Fonde af den karakter findes allerede i bl.a. Aabenraa og Randers kommuner.

Punkt 3.5.3 taler om, at man ved salg af kommunale arealer vurderer, ”om der skal tinglyses vilkår for natur eller rekreativ brug”. For tiden fører kommunen en ”exit-strategi” for kommunalt ejede bygninger, som man ikke længere har brug for. Disse bygninger burde på tilsvarende måde altid gennemgå en bevaringsvurdering (meget gerne i samarbejde med FBL), som kan ligge til grund for eventuel tinglysning af konkrete bevaringskrav, så bygningernes kvaliteter kan sikres ved overgang til privat eje.

Venlig hilsen

Søren Thirup
Formand, FBL-Hjørring

Esther Mortensen
FBL-Hjørring